

СТАТЕВІ ВІДМІННОСТІ РОЗВИТКУ ГІПЕРТИРЕОЗУ В ЩУРІВ

©М. Р. Хара¹, В. А. Гаврицьо²

*Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка¹,
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»²*

Патологія щитоподібної залози є предметом особливої уваги українських вчених, оскільки кількість пацієнтів, які страждають від порушення утворення тиреоїдних гормонів (гіперпродукція чи дефіцит), щороку суттєво зростає. Зважаючи на те, що тиреоїдна гіперфункція є однією з причин патології серця, важливим завданням експериментальної та клінічної патофізіології є пошук засобів контролю його діяльності та запобігання ускладненням. Наявність гендерної складової у статистиці як серцево-судинної, так і тиреоїдної патології, робить актуальними дослідження, які присвячені розкриттю патогенетичних особливостей їх перебігу з урахуванням статі та рівня статевих гормонів. Адже саме із віком тяжкість клінічної маніфестації зростає, а ефективність коригувальних засобів зменшується.

Метою нашого дослідження було встановити характер холінергічної регуляції серця при гіпертиреозі залежно від статі та рівня статевих гормонів. На моделі L-тироксिनного гіпертиреозу, який відтворювали у статевозрілих самців і самок щурів, досліджували особливість холінергічних процесів, ступінь метаболічних та структурних змін у тварин

зі збереженими та видаленими гонадами, вивчали ефективність замісної терапії статевими гормонами. Отримані результати показали, що прогресування гіпертиреїдної кардіоміопатії, про що свідчили дані морфологічного дослідження, зростала активність процесів ліпопероксидації на ґрунті дефіциту антиоксидантної активності міокарда, порушення енергоутворення. За змодельованих умов виникало порушення вегетативної регуляції серцевого ритму, характер якого зводився до посилення адренергічних впливів та зменшення холінергічних з боку АНС на тлі зменшення чутливості холінергічних рецепторів. Ступінь функціональних порушень був аналогічним в самців і самок за винятком реакції на стимуляцію блукаючого нерва, ступінь зменшення якого у самців був суттєвішим. За відсутності гормонопродукуючої функції гонад ступінь виявлених порушень наростав більшою мірою в самців. Розвиток гіпертиреозу на тлі замісної терапії статевими гормонами супроводжувався суттєвішим, ніж у тварин зі збереженими гонадами, вегетативним дисбалансом, незважаючи на аналогічну чутливість холінергічних рецепторів, що свідчило про відсутність достатньої коригуючої ефективності.